

ÁLLAMI TISZTVISELŐK LAPJA

PÉNZÜGYI, JOGI ÉS KÖZIGAZGATÁSI SZAKLAP

az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete, valamint a Köztisztviselők Nyugdíjpótló és Segélyző Egyesületének
HIVATALOS KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
(Budapest, VII., Alsó-erdősor 3. sz. II. em. 17.)

Megjelen minden hó 10-én, 20-án és
a hó utolsó napján.

Előfizetési ár:
Egész évre 10 korona, félévre 5 korona.

Szolgálati utasítások.

Irta: Klimes Gyula állami számvevőszéki osztálytanácsos.

A ministeriumokban elismerésre méltó buzgalommal serényen folynak a szolgálati utasítások kidolgozására vonatkozó munkálatok. Mióta a számviteli törvény végrehajtási utasításában elrendelték, hogy minden vagyonkezelő és számvevő hivatalt a gondjaira bízott ügyek természetéhez mért részletes szolgálati utasítással kell ellátni, azóta már számos hézagpótló utasítás látott napvilágot, de még korántsem annyi, a mennyire szükség van, hogy az állam minden szerve teendői felől teljes világossággal és határozottsággal tájékozva lehessen. E nélkül pedig jó közigazgatást képzelünk alig lehet. Bármily becses legyen is a fiatalabb nemzedékre nézve a tapasztaltabbak szóbeli utbaigazítása és fölvilágosítása, ezek a jó tanácsok nem helyettesíthetik az egységes és szerves utasításokat, a melyekben a tisztviselő rendszerbefoglaltan együtt találja föladatakörének minden szabályát. Ezt kívánja az egyesek érdeke is, kik felelősek lévén működésükért, joggal várják, hogy kötelességeikről kellőképp tudomást szerezhessenek. Nincs a közigazgatásnak egyetlen ága, a melyre nézve ez nem állana, de kétszeresen áll ez az anyagi felelősséggel járó vagyonkezelő és ellenőrző szolgálat körében. Ebben az ügykörben, a melyben diszkrécionárius hatáskörrel nem lehet szó, minden egyes tisztviselő feladatörének szabatos utasítások által szorosán körülírva kell lennie. Csakis ebben az esetben alkalmazhatjuk az egyesek irányában a felelősség teljes súlyát.

A részletes szolgálati utasításoknak a kidolgozása nézetünk szerint további követelménye annak a meggyőződésnek, mely a tisztviselőket már hosszú idő óta sarkalja, hogy a kormánynál a *szolgálati pragmatika* megalkotását és életbe léptetését sürgessék. A szolgálati pragmatikától mindenünk a tisztviselői kötelességek és jogok, nemkülönben az igénybevehető jogtalom és a

felelősségre vonás módozatainak szabatos megállapítását várja. A kötelességek megállapítása azonban csak általános irányu lehet a szolgálati pragmatikában, az egyesek föladatainak közelebbi körülírását a részletes szolgálati utasításokban kell keresnünk.

Sok utasítást kell tehát még készítenünk. De ez távolról sem jelenti azt, hogy a kormányzat kebelében a tendencia: minél több utasítás, minél több paragrafussal. A törekvés, melyért mindenki csak hálás lehet a fáradságot nem ismerő illetékes tényezőknek, az: szabatos és jó utasításokat és annyi utasítást, a mennyi szükséges, hogy maga a közigazgatás is szabatos és jó lehessen. Azt a panaszt, mely a paragrafusokat sokalja, sem félreérteni, sem tulbecsülni nem kell. Sokszor olyanok részéről is hangzik el az, kik ugyancsak zavarba jönnének, ha kutatnók, hogy kinek hány paragrafust köszönnek az utasítások. Sokan vannak a paragrafusok, ha roszak, de nincsenek sokan, ha megfelelnek.

Nagy fontossággal bír nézetünk szerint az utasítások szerkesztésének a módja is. Az utasítások első tervezetét mindig annak kellene készítenie, a ki hivatva lesz felsőbb revízió és jóváhagyás után az utasítást végrehajtani. Maguk a végrehajtók tapasztalják és érzik legközvetlenebbül, mit kíván a gyakorlati élet. Ők ismerhetik legjobban a korábbi utasítások hiányát, ők szólhatnak hozzá a legilletékesebben, mit hogyan kellene módosítani, hogy eljárásuk a jövőben tökéletesebb legyen. Még sem gondolnám az utasítások kidolgozását akkép, hogy az a végrehajtó hivatal, vagy, a mennyiben számvevői utasításról van szó, az a számvevőség, mely erre megbízatást nyert, a kritikán, a pótlásokon kezdje föladatát. Ellenkezőleg, első teendője legyen az ez idő szerint tényleg követett eljárást tüzetesen és hiven papírra vetni, úgy, a mint azt jól vagy rosszul folytatják. A tényleg követett eljárásnak ezt a leírását kövesse az anyag rendezése, a rendszer fölállítása és csak azután következék pontról-

pontra a kritika, a módosítás, a törlés és pótlás. Azt hisszük, ilyen eljárás mellett eléggé gyorsan haladhatnánk a még hiányzó szolgálati utasítások létesítésében és olyan utasításokat alkotnánk, melyeket a gyakorlati élet nem igen cáfolna meg.

Végül még egyet. Az utasításokat, ha még annyi forum gondos és avatott kezén mentek is keresztül, nem kellene azonnal mint végleges utasításokat életbe léptetni, hanem egy bizonyos időre, pl. egy év tartamára, ideiglenes szabályként végrehajtatni. Ez alatt az egy év alatt, ugy a végrehajtó, mint a végrehajtást ellenőrző szervek igen becses megfigyeléseket tehetnek az utasításokban foglalt rendelkezések életképességéről. Tapasztalataikat egy év multán, kellően rostálva és szitálva, figyelembe lehetne venni az utasítások végleges szövegezésénél, miáltal egyfelől a szolgálat érdekében fölkeltenők és állandóan ébren tartanók sok derék, de senki előtt nem ismert munkaerő ambícióját és reményét érvényesülhetni, másfelől pedig elkerülhetnők azt, hogy az alig életbeléptetett utasításokat már végrehajtásuk első idejében is minduntalan módosítani kelljen.

Vegyünk részt valamennyien tehetségünkhöz képest ebben a nehéz és sok körülményt igénylő munkában; bátran tehetjük azzal a tudattal, hogy komoly és hasznos munkát végzünk vele.

Az adóhivataliak congressusa.

A m. kir. adóhivatali tisztviselők f. hó 19-én tartották congressusukat Budapesten, a vármegyeház nagytermében. A pozsonyi adóhivatal tisztikara bocsátotta szét az első felhívást a mozgalom megindítására, a mely a mai országos értekezlet megtartásában nyert befejezést. Hogy a congressus lefolyásáról legalább rövid tudósítást hozhassunk, lapunk mai számát két napi késedelemmel jelentjük meg. Így módunkban van a gyűlés lefolyásáról már most rövid értesítést adni.

A vármegyeház terme már 3 óra felé teljesen megtelt. Elsőnek *Uruszky Elemér* adóhivatali segéd lépett a podiumra; üdvözlő a megjelent kartársakat, a pozsonyi előkészítő bizottság nevében és ennek megbízásából. Kéri a congressust, ültesse a korelnöki székre *Garbóczy Ferenc* m. kir. adótárnokot. (Éljenzés.)

Garbóczy Ferenc elfoglalja az elnöki széket. A legszívélyesebben üdvözlő a congressuson megjelent kartársakat. Évtizedek óta tart testületünkben az elégedetlenség. Ez hozott bennünket ma össze. Kéri a congressusra az isten áldását. Kéri továbbá a tárgyalás menete alatt a tárgyilagosságot. Elnök választandó. Proponálja *Sándor Ignác* adótárnokot. (Éljenzés.)

Sándor Ignác elfoglalja az elnöki széket. A congressus zajosan megéljenzi. Mielőtt a tanácskozást megkezdenék, ajánlja társelnöknek *Lendvay József* adótárnokot. Azt a bizalmat, a mely megválasztásában ezuttal megnyilatkozott, a legmelegebben köszöni. A legnagyobb odaadással és igazságosan kívánja szolgálni az ügyet. De ez csak úgy lehetséges, ha a congressus őt támogatja. Ha széttekint a teremben, oly testületet lát maga előtt, a mely sorsával

elégedetlen. Egy szív és egy lélek, egy közös nyomorúság hozott bennünket itt össze. Nem kemény eszközökkel, hanem tiszteletteljes kéressel fordulunk azokhoz, a kiktől sorsunk függ. Ennek a mi kérésünknek nyomatéka kell, hogy legyen. A mozgalom kezdeményezői előtt kalapot emel. (Éljenzés.) Lelkesedő, nagy munkát végeztek ők. Elismerés és köszönet érte. Nem kevesebb érdeme van a sajtónak. Mert ha nincs szócsövünk, nem tudjuk magunkat megértetni. A congressus működésére az isten áldását kéri. Felhívja *Uruszky* kartársat a memorandum előadására.

Uruszky Elemér adóhivatali segéd, Pozsony: azt hiszi, szükségtelen a mindenki előtt ismeretes memorandumot részletesen ismertetni. Az adóhivataloktól beérkezett megjegyzéseket gondosan mérlegelték és a hol lehetett, figyelembe is vették a pozsonyiak. A kérdés alapja, a kenyérkérdés. A fő, hogy a XI-ik fizetési osztálytól szabaduljanak. Ezért úgy lett megállapítva a %-os arány, hogy a XI-be a legkevesebb jöjjön. Kéri a memorandumot elfogadni. (Elfogadják.)

Bráz János adóellenőr, Lőcse: a pozsonyiak szép munkát végeztek. Ezért hálával tartozunk. Mutassuk ki ezt a hálát azáltal, hogy az előterjesztett emlékiratot egyhangulag elfogadjuk. (Helyeslés.)

Kormos Lajos adóellenőr, Szilágy Cseh: Az emlékirat-tervezetet elfogadja. Azonban azt kívánja, hogy miután a létszámnak a memorandumban kért %-os beosztása a mai szervezet mellett lehetetlen állapotokat teremtené, hogy az adótárnokok helyeztessenek a VII—VIII-ba, az ellenőrök a VIII—IX-be.

Szepesi adótiszt, Brassó: elfogadja az emlékiratot, de azért folytonos közbeszólások és izgatott eláll felkiáltások közepette hosszasan bírálja a tervezetet.

Uruszky Elemér: látja, hogy idegesség fogja el jelenlevőket. Fogadják el egyhangulag a tervezetet. (Elfogadjuk!)

Elnök maga is csendre inti a közbeszólókat. Óvjuk meg a congressus méltóságát. Felteszi a kérdést, a melyet kimérítve lát, elfogadják-e a tervezetet? Miután senki ellene nem szólal fel, azt egyhangulag elfogadottnak jelenti ki. Következik a 15-ös bizottság beszámolója. *Létay László* elnök, családi okokból akadályozva volt megjelenni, minél fogva az elnök adja elő rövidesen a 15-ös bizottság eddigi működését.

Eigner Géza adótiszt, Pozsony: köszönetet kíván szavazni a 15-ös bizottság eddigi működéséért.

Elnök: ilyen értelemben mondja ki a határozatot. Következik az adóhivatali tisztviselők Országos Egyesületének a megalakítása.

Eigner Géza előadja azokat az okokat, a melyek szükségessé teszik, hogy ez az egyesület megalakíttassék. Elhiszi, hogy azok, a kik ezt ellenzik, jóhiszeműleg foglalnak álláspontot, de tévednek. Mert az adóhivataliak csak így boldogulnak, ha külön egyesületet alakítanak.

Elnök végre kimondja, hogy az egyesületet a congressus megalakítja.

*

Január 20-án viszi egy küldöttség, *Jankovics* országgyűlési képviselő vezetésével (a ki a congressuson is megjelent) a memorandumot a miniszterelnöknek, *Popovics* Sándor államtitkárnak és a képviselőház elnökének.

A congressuson megjelent adóhivatali tisztviselők a vármegyeház udvarán lefényképeztették magukat.

*

A kormányhoz e napokban benyújtandó memorandumban a következőket kéri: 1. az összes létszámból 2%,

41 állás a VII. fizetési osztályba; 17%, 367 állás a VIII. fizetési osztályba; 30%, 612 állás a IX. fizetési osztályba; 30%, 612 állás a X. fizetési osztályba és 20%, 408 állás a XI. fizetési osztályba még az 1908. évi költségvetés keretébe besoroztassék. — Mondassék ki rendeletileg: a) helyhez kötve csak a VII-ik fizetési osztályba sorozott pénztárnoki és a VIII-ik fizetési osztályba sorozott ellenőri állások legyenek; b) hogy pályázat útján csak a IX-ik fizetési osztályba sorozott pénztárnoki, a X-ik fizetési osztályba sorozott ellenőri és a XI-ik fizetési osztályba sorozott adó-tisztai állások töltsenek be; c) ellenben a VIII-ik fizetési osztályba sorozott pénztárnoki, a IX-ik fizetési osztályba sorozott ellenőri és végre a IX-ik és X-ik fizetési osztályba sorozott adóhivatali segédi állások pályázat mellőzéseivel, üresedés esetén, a rangban első azon tisztviselővel töltsendők be, az állomáshelyre való tekintet nélkül, — a ki fegyelmileg az előléptetés megvonására jogerősen elítélve nincs. 2. a fizetéstelen gyakornoki állások megszüntetésével a jelenlegi díjtalan adóhivatali gyakornokok 1908. évi január 1-től évi 800 korona segélydíjban részesítendők.

Országos Egyesületünk

igazgató-választmánya f. hó 14-én *Benedek Sándor*, később *gróf Batthyány Tivadar* elnöklete alatt ülést tartott. Jelen voltak a következők:

Andor Endre dr. min. osztálytanácsos; Ballai Lajos dr. min. tanácsos; Benedek Endre min. fogalmazó; Biró Benedek dr. államszámszéki számtanácsos; Bogárdi Jákó járásbírói irodatiszt; Csépi József zálogházi főtiszt; Eisenhut Károly irodatiszt; dr. Detre László pénzügyi titkár; Fejér Vilmos államnyomdai osztályvezető; Fekete Benő kir. tanácsos, adófelügyelő-helyettes; Futó Ferenc lapunk munkatársa; Erdős József járásbírói irnok; Gabányi Gyula irodatiszt; Győry István számvizsgáló; Hank Gyula pénzügyi tanácsos; Hegyeshalmy Lajos min. osztálytanácsos; László Pál kir. tan., pénzügyigazgató; Lévai József irnok; Mezriczky Elek min. számvizsgáló; Mocsári Béla min. osztálytanácsos; Móczár Elemér dr. állami számszéki számtanácsos; Nyikos Lajos dr. pénzügyi titkár; Robel Román pénzügyi tanácsos; Sikorszky Titusz vámfőtiszt; Stassiák Jenő számvizsgáló; Szentkirályi Antal számtanácsos; Sztokjovits Tivadar táblai fordító; Strazimir Milán pénzügyi számellenőr; Szende Alajos curiai s. h. igazgató; Vidor Ede nyug. számellenőr és Walter Ottó posta-távirda felügyelő.

Benedek Sándor elnök megnyitja az ülést és felhívja titkár, tegye meg rendes bejelentéseit.

Titkár: Vidor Ede választmányi tag írásban indítványt adott be, melyet felolvast. Ebben elmondja, hogy Szegeden nem lehetett jelen a congressuson és így nem volt módjában ott indítványát előadni. Most cselekszi tehát. A nyugdíjazott tisztviselők mai nyugdíjainak, a mai drágasági viszonyokhoz mért felemelése iránt kell lépéseket tenni a kormánytól. Ausztriában már elől jártak jó példával. Mondja ki az egyesület, hogy 1. a jelenlegi nyugdíjasok anyagi helyzetének javítása sürgős szükség, minél fogva a nyugdíjak felemelése iránt memorandumot intéz a kormányhoz; 2. kiküld egy szűkebb, 6 tagú bizottságot, mely 6 nyugdíjossal magát kiegészítve, megfogalmazza a memorandumot és azt készen a választmány elé terjeszti; 3. intéztessék felhívás az összes nyugdíjasokhoz, hogy lépjenek be az Egyesületbe.

Dr. Ballai Lajos: Kétségtelen, hogy az indítványban foglalt kívánság méltányos. A pragmatika-albizottság foglalkozott a nyugdíjügygel is és ezt a kérdést teljesen feldolgozta. Szóba került a már nyugdíjazottak nyugdíjainak felemelése is, ez azonban az albizottságban nem talált kellő visszhangra. A kérdést azonban a pragmatika-nagybizottság előtt szóvá lehet tenni. De hogy mi most ezt a nagy kérdést itt tárgyaljuk, azt nem tartja helyénvalónak.

Andor Endre dr. szükségesnek tartja megjegyezni, hogy a szegedi congressus csak az özvegyek és árvák

nyugdíjával foglalkozott. A nyugdíjazott tisztviselők nyugdíjainak a felemelése ott szóba nem került.

Elnök: Nem lát semmi nehézséget abban, hogy az indítványt tevő tagtárs kívánságát ne teljesítsük. Kiküldhetjük a bizottságot.

Hegyeshalmy Lajos elfogadja Vidor indítványát. A kívánság méltányos. Csak az a kérdés, hogy egész terjedelmében keresztülvihető-e? Nem hiszi. A kormány ilyen újabb nagy kiadásba nem fog belemenni. Az országgyűlés pénzügyi bizottsága épen e napokban jelentette ki az ő jelentésében, hogy a személyi kiadások állandóan emelkednek. Nekünk pedig a kormány elé nem szabad menni olyan kívánsággal, a melyről előre tudjuk, hogy nem teljesíthető. Az özvegyek és árvák iránt már tenni kell.

Ballai Lajos dr. nem ragaszkodik az indítványához. Ő csak gyakorlati oldaláról fogta fel a kérdést, mert nem tudja elképzelni, hogy a kormány felemelje a már nyugdíjazottak nyugdíjait akkor, a midőn a tényleges szolgálatban állók leendő nyugdíjainak emelése iránt nem intézkedett. Mindkét kérdés együtt tárgyalandó.

Elnök: Kimondja, hogy a választmány 6 tagú bizottságot küld ki a Vidor-féle indítvány tárgyalására. És pedig: Hegyeshalmy Lajos elnöklete alatt: Biró Benedek dr., Móczár Elemér dr., Fejér Vilmos, Robel Román és Vidor Endre.

Titkár: Jelenti, hogy újabban ismét 393 új tag jelentkezett a feivételre. Ezek gyűjtésében a legtöbb érdeme Battenberg Lajos posta-távirda titkárnak van, minélfogva indítványozza, hogy a választmány mondjon neki jegyzőkönyvi köszönetet.

Elnök a választmány helyeslése között ilyen értelemben mondja ki a határozatot. Tárgyalásra került ezután: néhány, megyei székhelyen levő m. kir. adóárnok kérelme, mely szerint I. oszt. adóárnokokká neveztesse ki; továbbá a nagyszabedényi pénzügyigazgatósági számvevőség tisztviselőinek kérelme, mely szerint a számvevőségek érdekeit vegye pártolásába az Egyesület; a trencsényi pénzügyigazgatóság kezelési tisztviselőinek kérelme és az orsovai állami tisztviselők lakbérpótlék iránti folyamodványa.

Pénztárnok: Jelenti, hogy 3801 kor. készpénz van a pénztárban. Ellenőr pedig bejelenti, hogy 7102 tagja van az Egyesületnek.

Batthyány Tivadar gróf elfoglalja az elnöki széket. Bejelentést tesz. A pénzügyi fogalmazási tisztviselők legutóbbi congressust tartottak, a melyen ő is jelen volt. László Pál kir. tanácsos elnökölt ott, ő pedig mint diszelnök vett részt. Kéri ezt tudomásul venni, valamint azt is, hogy a memorandumot a miniszerelnöknek átnyújtó küldöttség vezetésére vállalkozott. Tette mindezt, mert itt nem parciális mozgalomról van szó és a pénzügyi fogalmazási tisztviselők nem kívánnak külön Egyesületet alakítani, hanem az Országos Egyesület kebelében törek-szenek érdekeiket képviselni.

Ezután következett a Fejér Vilmos által kidolgozott alapszabálytervezet részletes tárgyalása. *Fejér Vilmos* egy szép előadói beszédben meggyőző érvekkel bizonyította, hogy azok a szempontok, a melyek őt a tervezet készítésénél vezették, oly fontosak, hogy azokkal a választmány-nak is számolni kell. Számadatokkal támogatta érdekes előadását és meggyőzte a választmányt arról, hogy a progressív tagsági díj eszméjéről nemcsak az egyenlőség elvénél fogva, de még azért is le kell mondani, mert a tagdíjnak hivatalból való levonása csak komplikáltatnék, ha nem fix összegben volna a tagdíj megállapítva. A tárgyalás folytatása az idő előrehaladottsága miatt a legközelebbi ülésre halasztott.

A m. kir. adóhivatali tisztviselők helyzete.

Az elkeseredés gyökereinek mélyen kellett a m. kir. adóhivatalok testületénél behatolni; a mellőztetés és hátrahagyásból eredő elégedetlenségnek nagy rombolást kellett végezni, hogy az egész testület a legelső hívó szóra mint egy lélek állott sorompóba. Ez adhatott erőt a kezdeményezőknak, hogy szembe szálljanak minden veszéllyel és azoknak, a kik az első hívó szóra sorompóba állottak, sorakozva a kibontott zászló alá.

Mert ne feledjük el, hogy a legutolsó cselédet is törvény védi munkálkodásának méltányos ellenszolgáltatási díja követelésében, egyedül az állami szolga az, ki az élet drágulásaival szemben nagyobb díjazást a felsőbbség nehezeltetésének kihívása nélkül ki nem könyöröghet. És örülhet, ha egy kis roszaló nyilatkozattal az ügy befejeztetik; hisz nekünk éppen adóhivatalistáknak nem is kell olyan messzire menjünk vissza oda, a mikor egy adóhivatalnak összes személyzetét hasonló kezdeményezés miatt az ország minden részébe csakhogy szerte nem szórták. Hogy ez meg nem történt, nem a szívek meglágyulásában keresendő. Elmúlt idők! Akkor ilyenek voltak a felfogások. Ma, hála intézőink gondolkodásának, bajainkat bátran bevallhatjuk. Mozgalmunknak idáig megfutott pályája fényesen beigazolta azt, hogy abban tulságok és szertelenségekre magunkat el nem ragadtattuk és meg vagyok győződve arról is, hogyha majd eljön a nagy nap, a melyiken a leszűrt méltányos kívánalmakat szerves testté alkotva, illetékes helyre fogjuk juttatni, az olyan méltóságteljes komolysággal és higgadsággal fog megtörténni, hogy abban gáncsolni valót senki sem fog találni. Ne legyen előítélet az a hajánál fogva előrangot, de különben csekély jelentőségű elhibázott személyeskedés, mert a nagy testületnek komolyabb és számot tevő része azzal már kezdetben nem értett egyet: azt elítélte és kárhóztatta.

Az egész mozgalomnak jellege azon pont körül csoportosult, hogy a tisztikar erősen *nélkülöz*; hogy nem elég a kenyér! És ebben annyira igaz van, hogy annak ellenkezőjét állítani még megkísérelni sem lehet. Az a kívánság, hogy az intéző hatalom juttasson nekünk is annyit, megnyit a hasonlórangu és előképzettséget igénylő szakmák bírnak, csak mint egy sulyba eső mellékkörülmény szerepel.

Részemről egészen mellékes az, hogy más intézményt az államhatalom hogyan és minő arányban dotál. A főszólyt arra fektetem, hogy szolgáltatásunk és felelőségterhes állásunkkal szemben minő arányban van az a fizetés, melyet mi élvezünk. Hogy az a számvevőségi-, posta- stb. alkalmazott van e jobban megterhelve; fontosabb, zaklatottabb és veszélyesebb-e szolgálatuk a mienknél, mert ha az, akkor a jobb díjazás ellen szavunk nem lehet.

Erre akarok ezuttal kiterjeszkedni, mert habár nap-nap mellett hallok a közönségtől azt a sajnálkozó beismerést, hogy rogyásig menő terhes szolgálatunkkal szemben fizetések a lehető leggyatrább, mégis úgy vagyok meggyőződve, hogy még a legközelebb álló hatalom is annak nagysága felől nincsen tájékozódva.

Régi időkben származó utasításaink az összes felelőséget a két főtiszt, az adótárnok és ellenőr nyakába varrja. A többi 15–20 tisztviselő azoknak közvetlen anyagi és erkölcsi felelőségére dolgozik; egyedüli kegy, hogyha valamelyik dolga miatt térítési kötelezettségbe kerülnek, ezzel szemben bírónilag visszakeresettel élhetnek. Van még ennél égbekiáltóbb szakaszunk is! A postás, vasutas, számvevőségi közeg, ha napi teendőjét lebonyolította, nyugodtan tér fáradalmi kipihenésére, nálunk mindig Damokles kardjaként függ fejünk felett a félsz, hogy hol és mikor bukkan fel egy behajthatatlanná vált tétel.

És ott van a rengeteg pénz- és értékforgalom, örökös veszélyével annak, hogy zaklatott munkánkban, ha eljön az esti számottevés, vajjon nem károsodunk-e? Gyarló az emberiség. Nem akad ember, ki az 1 fillér kevesebbet is meg ne reklamálná, de keresni kell azt, ki a többletet visszaadja. Hol találjam fel azt a mintaembert, a ki hossz-szolgálatát alatt magát el nem számította. A veszély

annál nagyobb, minél nagyobb a forgalom. Ezen elismert igazságból leszűrt okok készítettek rá minden modern alapra fektetett pénzintézetet, hogy a forgalom arányának megfelelőleg bizonyos összeg rendelkezésre adassék. Ezt cselekszi minden valamire való iparvállalat is. Az adóhivatalnok csekély fizetéséből pótolja, esetleg ráírják fizetésére.

Annál az adóhivatalnál, a melynek élén állok, az állandó pénz- és értékkészlet 6–8 millió korona. Egy évi forgalom készpénzben 76 millió (bevétel: 38 millió, kiadás ugyanannyi), bankgiróban 25 millió stb. És mi végezzük ezt a tenger nagy forgalmat évi 800–3600 kor. fizetéssel.

Nyílt kérdéssé teszem, hogy azok között, a kiket életpályáján a sors nem sodort az adóhivatali szolgálatra, vagy a kiknek nem szorosán vett lenni vagy nem lenni életkérdés 3600 kor. évi dotatio, hogy az évi forgalom lebonyolításával járó veszélyesség és veszélyek kizárásával akad-e ember, ki csak az állandó készlet iránti őrzési kötelezettséget és felelőséget évi 3600 kor. fizetésért vállalná? Ezen elszántság előtt, ha tudomásomra jön, kalapot levéve meghajlok.

Ilyen terhes és veszélyes munkáért azért én a jobb javadalmazás követelését még akkor is jogosnak tartom, ha arra bennünket nem a megélhetés iránti gondok kényszerítenének.

És ennek be kell következni.

Turóczy Gyula,

m. kir. I. oszt. adótárnok.

Tisztviselő-egyesületek hazánkban.

(Folytatás.)

4. *Pesti társulat Budapest,* (VI. ker., Szerecsen-utca, saját ház). Fennáll 1872 óta. Tagok száma: 2500. Részbetete: 3 millió 380 ezer kor. Elnöke: Koós Ottó kir. tanácsos, nyug. zálogházi igazgató. A felügyelő-bizottság elnöke: Sviderszky József máv. főfelügyelő. Az egyesület tulajdonképpen a fennállott pest-budai szövetkezet folytatásának tekinthető, mert ebből alakult. Így tehát fennállása 1865-től számítható. Nagy érdemei voltak annak idején Kanovich Aladárnak, a kinek nevére alapítvány is van. Igazgatói tagok: Kupferschmidt János postatávirda főszámvevőségi; Szegő János kultuszmin. számvevőségi aligazgató; Domaniczky Béla nyug. osztálytanácsos; Schrimpf Zsigmond keresk. min. osztálytanácsos; Gaszner Pál pénzügymin. tanácsos; Dr. Csúry Jenő keresk. min. oszt.-tanácsos; Virkler Endre, Felsmann József, gr. Hugonnai Kálmán ny. törvényszéki bíró, stb.

5. *Dés.* 1899-ben alakult. A kisebbek közé tartozik, mert csak 86 tagja van és részbetetei is csak 7800 koronát tesznek.

6. *Karánsebes.* Harminchét év óta áll fenn (1870 óta). Tagjainak a száma 117. Részbetét: 549 ezer korona.

7. *Kassa.* Alakult 1869-ben. 131 tagja van. Részbetét: 37 ezer korona.

8. *Nagybecskerek.* Fennáll 1887 óta. Először 1866-ban alakult ugyan, de 1876-ban feloszlott. Aztán újból életre kelt 1887-ben. Tagjainak száma: 276. Részbetétjei 49 ezer korona. Elnök: Rigó István; a felügyelő-bizottság elnöke: Keresztes Aladár pénzügyi számvizsgáló.

9. *Nagyszében.* A nagyobbak közé tartozik, mert 41 évi fennállása mellett most 1077 taggal bír és a részbetetek is felszaporodtak 648 ezer koronára. Elnöke: Thalmann Gusztáv. Eleinte (1865-ben) mint helyi bizottság működött, aztán 1866-ban szövetkezetté alakult. Alapítója Szábel Alajos volt, a ki segélyalapot is létesített.

10. *Orsova.* Mint helyi bizottság 1865-ben alakult; mint egyesület 1870-ben. Csak 54 tagja van. De ezzel

szemben elég nagy a részbetéte: 185 ezer koronával. Nagy érdeme volt az egyesület körül báró Bussche-Ippenburg A. postamesternek (1874—1883).

11. *Pancsova*. Fennáll 1878 óta. 394 taggal bír. Résztétéjei 199 ezer korona. Alapítója Schrodtt Gyula távirdatast volt.

12. *Pozsony*. Egyike a legrégebbeknek és élén évek hosszú sora óta a tisztviselői hitelügyek terén annyi érdemeket szerzett Beck Vilmos áll. Fennáll 1864 óta. 601 taggal bír. Betéteinek összege: 139 ezer korona. Az igazgatósági tagok között van: Andrae Erle m. kir. fővámszedő, Kárpáti Gyula posta-távirda főfelügyelő, Tschepen Ferenc posta-távirda felügyelő stb. Első alapítója Bayer Ernő pénzügyi tisztviselő volt.

13. *Szeged*. Fennáll 1872 óta. 424 tagja van; részbetéte pedig: 212 ezer korona.

14. *Temesvár*. Alakult 1870-ben. A nagyobbak közé tartozik, mert 2427 tagja van. Résztétéi felszaporodtak 4 millió 264 ezer koronára. Elnöke: Pászku Milu posta-távirda főtiszt. Az igazgatóság tagjai: dr. Küttel Samu, Kobócz Pál és Gerdanovits Sándor táblabírák; Avéd Gerő telekkönyvvezető; Gründler Imre és Feiszthammel Károly posta-távirda főtisztek stb. A felügyelő-bizottság elnöke: Létay László m. kir. adótárnok.

15. *Magyarországi főképviselettség*. Vezetője: Gabrovitz Ede pénzügyminis-teri osztálytanácsos, lotto-igazgató. Hivatali helyisége: Budapest, II. ker., Fő-utca 7. II. em.

Az Osztrák-Magyar Tisztviselő-Egyesületnek még más helyeken is fennállottak ilyen egyesületei de azok részvételiség folytán megszűntek. Így fennállott *Aradon* (1872—76); *Báia* (1865—67); *Déva* (1872—74); *Nagykikinda* (1872—77); *Márosvásárhely* (1871—71); *Újvidék* (1874—88); *Fehéremlyem* (1870—76); *Versec* (1869—75); *Zalatna* (1867—77); *Zombor* (1872—73); *Trencsén* (1885); *Székesfehérvár*, *Szombat hely* (1872); *Sopron* (1905).

XXXII. *Nyenyedi m. kir. pénzügyi tisztviselők és alkalmazottak egyesületjének*. Fennáll: 1903. év vége óta. 29 taggal bír.

Elnökök: Beretzky Miksa pénzügyigazgató-helyettes; alelnökök: Pukv Ignác pénzügyi titkár és Palugyay József pénzügyi számtanácsos. Pénztárnok: Király Andor számvizsgáló; ellenőr: Christoph Béla számtiszt. Választmányja 9 tagból áll.

Megszűntek az utóbbi években következő tisztviselői hiteleszövetkezetek: a) A zombori m. kir. pénzügyi tisztviselők Összegyűző Egyesülete. Alakult 1903-ban. *b) Szegedi tisztviselők «Összetartás» Összegyűző Szövetkezete*. Alakult 1884-ben Mocsáni Béla kezdeményezésére.

XXXIII. *Magyar köztisztviselők fogyasztási szövetkezete*, Budapesten (V. ker., Báthory-utca 10. sz.). A most érvényben lévő alapszabályok fennállanak 1904 március óta. Maga a szövetkezet az 1892. évi novemberi közgyűlésen alakult, üzemét pedig megkezdette 1893 elején.

A fogyasztási szövetkezet célja: a tagok háztartásához szükséges minden árucikknek legelőnyösebb beszerzése és Magyarország területén hasonló célra vidéki szövetkezetek alapíthatásának előmozdítása és azok ellátása. Egy-egy üzlet rész 60 kor.

Elnökök: Ébersz Károly földmívelési minis-teri tanácsos; alelnökök: Melly Béla dr., fővárosi tanácsnok és Hennyey Vilmos dr. posta-távirda igazgató. A választmányi tagok között van: Csöke Ferenc minis-teri tanácsos; Grün János dr. pénzügyminis-teri osztálytanácsos; Hank Gyula pénzügyi tanácsos; Kardoss Nándor postatakarékpénztári főfelügyelő; Nagymarton László Pál kir. tan. pénzügyigazgató; Páldi Károly pénzügyi számtanácsos; Strausz István dr. állami számszéki osztálytanácsos; Vangel Károly pénzügyi főtanácsos, stb.

XXXIV. *Kolozsvári Köztisztviselők Szövetkezete* (fogyasztási). Alakult 1904 június 26-án. Az üzlethelyiség megnyílt 1904 szeptember 1-én.

A szövetkezet célja: a szövetkezeti tagok és velük egy háztartásban élő családtagjaik részére szükséges fogyasztási és ruházati cikkeknek jutányos beszerzése, a tagoknak személyi hitel nyújtása és ez uton a köztisztviselők anyagi helyzetének javítása.

Elnökök: Dózsa Endre alispán. Ügyvezető alelnök: Dávid Endre posta-távirdatanácsos és dr. Riegler Gusztáv egyetemi tanár. Az igazgatóságban vannak Sárossy Károly posta-távirda felügyelő; Niklász Ágoston kataszteri főmérnök; Jánossy Zsigmond posta-távirda tanácsos, dr. Szentkirályi Akos stb. A felügyelő-bizottság tagjai: Cseresnyés Gyula adótárnok; dr. Szamosi Ferenc adótiszt; Píring Ede kataszteri főmérnök stb. (Folyt. köv.)

A mi körünkből.

Mire jelen soraink napvilágot látnak, az adóhivataliak congressusán résztvevő kártársaink már visszatértek csendes otthonukba: várva a mostani mozgalom kézzelfogható eredményét.

Annai bizonyos, hogy a várakozás nagyon fel volt csigázva. Kielégíti-e majd a kormánynak ez irányban teendő lépése: erről ma még szólni nem lehet. Kívánjuk, hogy a remények mind teljesüljenek.

A mozgalom lecsendesedésével egyuttal megszűnt az 1906. évi országos értekezleten megválasztott állandó 15-ös bizottság működése is. *Létay László*, a bizottság elnöke, nyugodt lelkiismerettel hagyhatta ott helyét, mert a mit ügybuzgóság és jóakarattal tehetett, azt ő megcselekedte. Hogy a bizottság még sem tudott érvényesülni: ez tisztán és kizárólag abban a sajnálatos körülményben keresendő, hogy a szükséges anyagi és erkölcsi eszközök nem állottak rendelkezésére. Itt is érvényesült a magyar szokás. Nagy buzgalommal tartottuk meg az 1906. évi congressust és megválasztottuk a 15-ös bizottságot. Mi már akkor előre láttuk, hogy ebben a lépésben több a jószándék, mint a praktikum. Félők vagyunk, hogy a földrajzi akadályok, meg a mi magyar buzgalmunk az új egyesületnél is olyan leküzdhetlen korlátot fognak a legjobb szándék elé torlaszolni, a melyek bénítólag hatnak majd az egyesületi működésre.

A pozsonyi előkészítő-bizottság *Szakál István* adótárnok és *Eigner Géza* adótiszt aláírásával levelet intézett lapunk szerkesztőjéhez, a melyben kijelentik, hogy «az előkészítő-bizottság lapunknak hálás szívből mond köszönetet az eddigi támogatásért». Kijelentik továbbá, hogy a lapunkat ért sajnálatos támadásoktól az előkészítő-bizottság teljesen távol állott, azzal egyet nem értett.

A fogarasi m. kir. adóhivatal tisztikara értekezletet tartott *Beke István* adótárnok elnöke alatt. Ezen az értekezleten bizalmat szavaztak lapunknak és köszönetet, hálát mondtak «az adóhivatali tisztviselők anyagi helyzetének és erkölcsi javainak előbbrevitele érdekében éveken át kifejtett támogatásért». Elítélik ők is a kaposváriak eljárását, mert lapunk működését «az adóhivatali tisztviselők érdekeire nézve hasznosnak és szükségesnek tartják, minél fogva a lap mellett ki is tartanak.»

Egy m. kir. adótárnok, a ki már azon oknál fogva sem irogat lapokba, mert minden idejét a hivatala veszi igénybe, a mostani mozgalom során jónak látta, hogy ő is felszólaljon. Hozzánk juttatott panaszait a következőkben juttatjuk nyilvánosságra:

Szól ez a carmen lugubre azoknak, a kik tudják a kir. adóhivatali tisztviselők évtizedes sérelmeit s a kik

ugy látszik, nem akarnak tenni róla. Épen ezen okból szigorúan a való igazsághoz ragaszkodva, minden hangulat-keltő szándék nélkül, a kényszerítő igazság nevében és szavával jajdulunk fel most! A ki ellentmond, nem barátja az igazságnak.

Tájékozódjék azonban e közlemény által a nagyközönség is az adóhivatali tisztviselők jogtalan mellőzéséről, de különösen az országgyűlési képviselő urak, kiknek jóakarát és közbelépését kérjük.

Mi, adóhivatali tisztviselők ei vagyunk halmozva munkával s minden egyes ténykedésünk felelősséggel jár. Óriási a munkateher s ugyanilyen mérvű az anyagi és erkölcsi felelősség az államkincstár millióinak kezelése körül.

Míg más tisztviselők, az emberi gyarlóságból ejtett hibákat egyszerű tollvonással, vagy utánpótlással helyrehozhatják, addig az adóhivatali tisztviselők elnézési, vagy legcsekélyebb mulasztási hibájukat kártérítés, bírságolás, sőt néha fegyelmi eljárás alakjában fizetik meg. Míg a pénzügyintézetnél a pénzkezelők a tisztességes megélhetést biztosító fizetés mellett még bizonyos elszámolási százalékot is kapnak, addig az anyagi gondokkal küzdő és más beosztással is tulterhelt adóhivatali pénzkezelők az elszámolásból esett hibát saját zsebükből kötelesek pótolni, még abban az esetben is, ha azon összeg befizetésével a mindennapi kenyeret vonná is el családjától; ha pedig a hiány az összeg nagysága miatt megtéríthető nem volna, fegyelmi vizsgálatot indítanak ellene, minnek önhibája nélküli következménye: becsületének s jövőjének tönkretétele mellett kisebb állásra való áthelyezése, esetleg nyugdíjigény nélkül való végleges elbocsátása.

Míg más tisztviselők a tollat akkor teszik le kezökből, mikor szabályszerű munkaidejük letelt, addig az adóhivatali tisztviselő 8 órai terhes és idegrongoló munka után csak akkor távozhat hivatalából, ha napi zárata egyez és a főpénztár készlete rendeztetett, a mi nem ritka esetben késő esti órákba is benyulik. A ki ez ellen vét, az súlyos szolgálati vétséget követ el.

A munkaidőt még terheli azonkívül közbejött egyes sürgős rendelet vagy nagyobb ügyforgalom ellátása; de még a saját ügybeosztásának elintézésére is igen gyakran kénytelen napi hivatalos óráit 1—3 órával meghosszabbítani, hogy a rossz minősítéstől, bírságolástól, néha a fegyelmi vizsgálatától megszabaduljon.

Az adóhivatali tisztviselő rabja hivatásának, elhanyagolja családi tűzhelyét és fáradszóró kitarással, ambícióval, napfelkeltétől napnyugtáig pihenést, szórakozást nem ismerve, a kimerülésig dolgozik. E mellett hűsége és megbízhatósága erős próbára van téve; hazafisága, alkotmányhűsége, különösen egyes, más nemzetiséglakta vidékeken a magyarság oszlopai.

Nincs az állam szolgálatában levő tisztviselői karnak az a testülete, a melynek oly hosszú volna hivatalos munkaideje, és nincsen olyan, a melynek előmeneteli viszonyai oly ridegek volnának, mint az adóhivatali tisztviselőké.

Vajjon nem jogtalan, igaztalan, öszintén mondva: kizsákmányolása-e az erőnek az, a mit velünk cselekszenek? Miért legyenek az adóhivatali tisztviselők a teherhordásban elsők, a javadalmazásban utolsók!? Miért legyenek az államkincstárnak mostohái, a tisztviselői kar páriái? De sőt miért legyünk mi az egy szakmaképzettséggel bíró tisztviselőkkel szemben háttérbe szorítva, midőn mi ugyanazon fontosságú, sőt terhe-ebb, kényesebb szolgálatot teljesítünk? Talán azért, mert testületünk a ministerium és hatóságok kebelében helyet nem foglal?

Nem beszél belőlünk az irigység, de az igazság és méltányosság szempontjából kérjük: honnét van az és miért, hogy az azonos képzettséggel és semmivel se több fontossággal bíró más bransbeliek a VII. fizetési osztályban 0,74%-kal vannak képviselve?

Sőt a dohányjövédéki tisztviselők, kiktől az 1883. évi I. cikk 19 §. rendelkezése csak a gymnasium 4 osztályának végzését kívánja, 9,54 százalékkal vannak képviselve a VII-ben, 13,46 százalékkal a VIII-ban; ezzel szemben a VII-be az adóhivatal egyetlen egy tagja sem vétett fel a VIII-ba pedig csak 4,16 százalék jutott.

A XI. fizetési osztályban más pénzügyi tisztviselők össz-létszámának $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{6}$ része van beosztva, míg az adó-

hivatalok személyzetének 53 százaléka, tehát felénél jóval több tengeti életét és ott vénül meg! Van-e itt igazság? Ha ez igazság, úgy nincs igaztalan, igazság a nap alatt!

Miért dolgozunk tehát a legfeszültebb figyelmet és éberséget megkövetelő munkával, testet-lelket lekötő állapotban, a megélhetési viszonyok elnehezülése mellett, miért? azért-e, hogy tengődjünk, eladósodjunk?

Éveken át kértük a létszámnak a középminősítésű tisztviselői karral egyenlő, arányos beosztását és a status rendezését; kértük az állások helyhez kötöttsége megszüntetését, kértük bizonyos állások pályázat mellőzésével való betöltését. Fajdalom, e kérésünk jogosságát mindegyik kormány elismerte, annak teljesítését mindegyik ígérte, de a mint a kormányok jöttek, ugyanezen pusztá ígérettel el is mentek.

Felhívjuk mindenkinek figyelmét e méltatlan helyzetre, fel a kormányt, mert csak tőle várhatjuk nyomoru helyzetünk javítását, felhívjuk annyival is inkább, mert neki segíteni kötelessége. Nem kívánunk mi mást, csak azt, hogy a velünk egyforma képesítéssel bíró más szakmakörben dolgozó tisztviselőkkel hasonló elbánásban részesüljünk, hogy a statusrendszerre vonatkozó ígéretét bevaltsa, hogy a létszám, mint más szakmaköröknél arányosan beosztás-ék.

Egyesületi élet.

× *A Győri Tisztviselők Köre* az elmúlt napokban sikerült fölolvasó estét tartott. *Kemény József* magy. kir. adótitzt olvasott fel egy a tisztviselő-életből merített, tragikus tárgyú elbeszélést. Monologokat adtak elő Csóka József, Grész László és Sente Sándor.

× *Az aradi posta- és távirda-tisztviselői sport-egyesület* ügyvezető elnöke: Fritz Zsigmond m. kir. posta-távirda tiszt felhívást bocsátott ki az összes Aradon levő állami tisztviselőkhöz, kérve őket, hogy lépjenek be a sport-egyesületbe. Kijelenti, hogy ha legalább is annyi új tag jelentkezik, a hány most az egyesületnek van, ez esetben hajlandók az alapszabályokat megváltoztatni és az egyesület címét «Állami tisztviselők sport-egyesületé»-re átváltoztatni.

× *Az országos kataszteri felmérési tisztviselők internatus és segélyegylete* címen új egyesület alakult, a mely alapszabályait most látta el a bemutatási záradékkal a belügyminister. A felmérési tisztviselők ugyanis évek óta önkényes hozzájárulással egy alapot gyűjtöttek internatus céljaira. Most, hogy ez az alap már meglehetősen növekszik, az alap kezelői elhatározták, hogy eddigi tevékenységüket egy egylet útján fogják folytatni. Így keletkezett ez az új Egyesület.

× *Az Osztrák-Magyar Tisztviselő-Egylet* (főképviselet-sége: Budapest, II. ker., Fő-utca 9. szám) pályázatot hirdet gyógysegélyekre, vagyontalan tagjai részére. E célra 20,000 koronát szán. Folyamodhatnak oly egyleti tagok, a kik már 1905 óta tagok. A kik az egyletnél biztosítva vannak, előnyben részesülnek. Az engedélyezett gyógysegély első része kifizettetik a gyógyhelyre való utazáskor, a másik ellenben a gyógyhely igazgatóságának abbéli bizonyítványára, hogy a gyógyhelyen a kúra felét már eltöltötte. A folyamodványokhoz rendes nyomtatványok vannak. Ezek 1908. évi március 15-éig Bécsbe küldendők (I., Wipplingerstrasse Nr. 25.), oly kérvények, a melyek nem az egylet nyomtatványain vannak kiállítva, továbbá, melyek a kitűzött időn túl érkeznek be, figyelembe nem vétetnek. Felhívjuk magyar tisztviselőtársainkat, a kik az egyletnek tagjai, hogy ezt a kedvező alkalmat most használják fel.

× *Az Osztrák-Magyar Tisztviselő-Egylet* orsovai takerék- és előleg társulata f. évi február 1-én tartja 43-ik évi rendes közgyűlését Orsován.

× *Az Osztrák-Magyar Első Általános Tisztviselő-*

Egylet 1907-ben 7370 biztosítási szerződést kötött 17,100 000 korona tőkeösszeg erejéig. A járadékbiztosítások száma 1907 végén 2200, 1,130.000 korona biztosított járadék erejéig. Nyugdíjbiztosítás 1907 végén 950 volt érvényben 280.000 korona nyugdíj erejéig. A díjbevétel kerek összegben 7,400.000 K, a díjtartalék kerek összegben 60,845.000 korona. 1907-ben ki lett fizetve esedékes haláleseti járadék és nyugdíjbiztosításokért 5,640.000 K, az egylet fennállása óta ezen címen ki lett fizetve 88,800.000 K. Segélyekre, gyógy- és tansegélyekre 1907-ben több mint 100.000 korona lett kifizetve, jótékony célokra ki lett adva összesen 2,620.000 korona.

VEGYES.

* **Demény Károly.** Közel 13 esztendeje annak, hogy az indokolatlanul tulhajtott szigor a budapesti posta kerekét pár napra megállította, mert a posta- és távirda altisztek és szolgák sztrájkba léptek. Ezen, minden tekintetben sajnálatos esemény folytán beállott rendszerváltozás új vezetőt állított a budapesti posta- és táviró-igazgatóság élére *Demény Károly* személyében. Demény Károly 36 éves korában, 13 évi államszolgálat után, 1895 júliusában jutott abba a díszes, de felelősségterhes állásba. Demény Károly mint postagyakornok-jelölt kezdte pályáját és kiváló tehetségei és példás szorgalma csakhamar megnyitották előtte az előrehaladás útját és a tisztviselői hierarchia magasabb állásait. Mint postagyakornok 1883-ban tette le a szolgálati esküt és így f. hó 29-én ünnepli kartársai és az alája rendelt budapesti posta, távirda és távbeszélő személyzet szeretetétől övezve, 25 éves szolgálati jubileumát. Egyike azon keveseknek, a kik a magyar posta- és távirdánál a régi jó időkben karriert csináltak és működése a legeklatánsabb cáfolata annak a tisztviselői körökben megcsontosodott balhiedelemnek, hogy mindenki csak a számárlétron haladva szerezhet tudást, tapasztalatokat egy magasabb munkakör sikeres betöltésére. Európai látóker, higgadt megfontolás, mérlegelő körültekintés és az alárendeltek iránt dobogó meleg szív és a socialis intézmények iránti erős érzés jellemzik őt. Nehéz viszonyok közepette, válságos időkben vette át a budapesti posta-távirda-igazgatósági kerület vezetését, de tapintatos modorával és nemes intencióktól áthatott intézkedéseivel csakhamar az egész személyzet szívéhez férközött és ma elmondhatjuk, hogy még nem állott a budapesti igazgatóság élén oly főtisztviselő, a kit oly osztatlan szeretettel vett volna körül a személyzet és a kinek rendelkezéseit oly odaadó buzgalommal és lelkesedéssel valószínűleg volna meg. Első alkotása volt a budapesti posta-távirda alkalmazottak betegsegélyező-egyesületének megalapítása. Nevéhez fűződik továbbá a budapesti posta-távirda-alkalmazottak zeneegyesületének és a m. kir. posta- és táviró-altisztek és szolgák Országos Egyesületének megalkotása. Mint fiatal tisztviselő tevékeny munkásságot fejtett ki a budapesti posta-távirda tisztképző tanfolyam tanári székében, továbbá meg volt bizva a svájci, német, az északamerikai egyesült államai posta és távirójának tanulmányozásával, miközben értékes tapasztalatokat volt alkalma gyűjteni és azokat hazája javára gyümölcsöztetni. Hasznos tevékenységet fejtett ki ezenkívül az 1890. évi párisi táviró-értekezleten is granzovi Koller Lajos min. tanácsos oldalán. Ifjúkorának egész lelkesedését és tapasztalatokban gazdag tudását teljesen a vezetése alatt álló igazgatóságnak szentelte. És ebben a munkakörben igazán herculesi buzgalmat fejt ki és a reá nehezdedő fontos feladatok óriási méretei, állásának az V ik fizetési osztályba való sorolását

immár feltétlenül és elodázhatlanul kívánatosá és szükségessé teszik. Legfőbb boldogságát mégis példás családi körében és gyönyörű gyermekeiben találja föl. Az igazgatóság személyzetének gratulációjához csatoljuk a mienkét és kívánjuk, hogy munkásságát és tevékenységét a magyar közélet javára késő öregségig ily ifjonti lelkesedés és alkotni vágyás hassa át.

* **Szolgálati jubileum.** Szabó Ignác pénzügyi tanácsos, a pénzügyministerium számvevősége illetékügyi csoportja 3-ik osztályának vezetője, az elmúlt napokban érte el szolgálatának 40-ik évfordulóját. Részt vett az osztrák beamterek hagyatékának átvételében. Azóta váratlanul a nagy tudást igénylő illetékkiszabást felülvizsgáló számvevőségnél szolgált és ott, mint jogvégezett, nagy szolgálatot tett úgy is, mint aktív munkás és úgy is, mint oktató vezető, és el lehet mondani, hogy egész gárdát nevelt ennek a nehéz szakmának. 1888-ban lett számtanácsos és a múlt év nyarán pénzügyi tanácsos. Tisztviselőtársai szeretik és nagyra becsülik.

* **Klímes Gyula** m. kir. állami számszéki osztálytanácsos, elnöki titkár, a kinek tollából lapunk mai számának első helyén egy figyelemreméltó cikkelyt közlünk, mint minden évben, az idén is ismertette a magyar államháztartást az 1906. évről egy, a *P. Lloydban* közzétett, nagy szakavatottságra valló cikkben. Miután a német nyelven így közzétett cikkek útján a külföld *illetékes*, tehát megbízható kezeiből kapja a tájékoztatást állami háztartásunk állapotáról. Klímes Gyula ezen elhatározását csak helyeselni lehet.

* **Az osztrák dohányjövédéki tisztviselők** nincsenek helyzetükkel megelégedve. Mióta az elmúlt év tavaszán az új fizetésrendezés életbe lépett, ebben a szakmakörben az előléptetési viszonyok nem javultak. Azt várták, hogy a 35 évi szolgálati idő majd lendít valamit, de ma is 42—45 évig szolgálnak a tisztviselők. A dohányjövédéki tisztviselők közül a IX. rangosztályban 20 éve szolgálóak már 30-an; a X-ben 20-an 16 évet stb. Ezen a bajon akarnak most segíteni odaát Ausztriában. Azt hisszük, ha a magyar viszonyokról szólanánk, itt sem kapnánk megnyugtatóbb képet.

* **A pénzügyi fogalmazási tisztviselők** legutóbbi congressusán hozott határozatokhoz újabban következő pénzügyigazgatóságok jelentették ki csatlakozásukat: Rimaszombat, Gyula, Lőcse, Nyitra, Debrecen, Ungvár, Besztercebánya, Szekszárd, Segesvár, Eperjes, Makó, Ipolyás, Balassagyarmat, Székelyudvarhely és Lugos. A congressuson képviselve volt pénzügyigazgatóságok közül kimaradt: Eger, a mit ezennel már azért is helyreigazitunk, mert Eger 4 taggal volt képviselve. *Dr. Havas Jenő*, mint a pénzügyi fogalmazási kar congressusa által megválasztott végrehajtó-bizottság tagja, ezen állásáról lemondott. Közölhetjük még, hogy a congressus által kiküldött küldöttség f. hó 18-án tisztelgett Wekerle Sándor miniszterelnöknel. A küldöttség, a melyet László Pál királyi tanácsos, pénzügyigazgató vezetett, átadta a miniszterelnöknek a fogalmazó kar emlékiratba foglalt kérelmeit és kérte azok jóindulatu elintézését. Wekerle Sándor miniszterelnök a küldöttségnek biztató választ adott. A szolgálati pragmatika tervezete már gondoskodik arról az ujitásról, hogy ugyanaz a státus csak hasonló képesítésű tisztviselőket egyesítsen. Szintén a pragmatika fogja kielégíteni az előmenetelt illető kívánásokat is, vagyis, hogy valaki megfelelő hosszas szolgálat után sem tud előlépni, ne legyen kénytelen képzettségével arányban nem álló kisebb állásban pályáját befejezni. A statusrendezés kérdésével külön foglalkozik a kormány s igyekezni fog azt mihamarabb kielégítő módon megol-

dani. Már az 1908. évi költségvetésbe több új pénzügyi tanácsosi állást vett föl s tanulmányozza az előlépés új rendjét is. Az a törekvés, hogy az alsóbb állásokban is javuljon az előmenetel, hogy bizonyos szolgálati év eltelte után mindenki bejuthasson a megfelelő magasabb állásba. A pénzügyminisztérium fogalmazó kara s a külső tisztviselők közt, az előlépést illetően, különbség nem lesz. Belső szolgálatra azonban kívülről csak kellő képzettségű és nyelvismeretű tisztviselőket alkalmazhatnak. Igyekezzenek továbbra is megfelelni feladatuknak, a mint a pénzügyi tisztviselőkar mindég meg is felelt hivatásának. Nagy feladatok várnak reánk, ezen nagy feladatok teljesítése igényt ad arra is, hogy a törvényhozás is hozzájáruljon a méltó díjazáshoz. — A miniszterelnök ezután a küldöttség tagjaival kezét fogott s barátságosan elbeszélgetett velük, ismételten hangoztatva, hogy méltányos kívánságokat teljesíteni fogja. Helyesnek találja a szolgálati pragmatika ama rendelkezését, a mely szerint a soron kívüli előléptetéseknek kontingentálása céloztatik, ámbar a tervezett 10%-ot csekélynek tartja.

* **A pénzügyigazgatás köréből.** Lapunk legutóbbi száma már a gépben volt, midőn a következő kinevezésekről kaptunk hírt. *Popp György* kir. tanácsos, zombori pénzügyigazgató, lapunknak évek óta munkatársa, a miniszteri tanácsosi címet és jelleget kapta. *Tósa László* pénzügyi titkár, tordai pénzügyigazgató-helyettes, pénzügyi tanácsossá és tordai pénzügyigazgatóvá, *Andorkó Tamás* pénzügyi tanácsos, miskolci pénzügyigazgató-helyettes, a VII. fizetési osztályban való meghagyás mellett lipótszentmiklósi pénzügyigazgatóvá lett kinevezve. — *Makray Domokos* pénzügyi tanácsos, kolozsvári kataszteri igazgató a pénzügyi főtanácsosi címet és jelleget kapta. — *Popp György* életrajzát és arcképét már hoztuk lapunkban. Mult évi október hóban érte el szolgálatának 40 esztendejét. Munkás életet élt a hivatalban, sokat dolgozott az irodalom terén is. Szakönyvei ma is használatban vannak. A kitüntetés téh érdemes férfiut ért. Ránk nézve kétszeres jelentőségű, mert benne és általa lapunk munkatársát látjuk kitüntetve. — *Tósa László* elődjének, *Solymássi A.* pénzügyigazgatónak Kaposvárra történt áthelyezése óta vezeti a tordai pénzügyigazgatóságot. Egyike a kiválóbb tisztviselőknek, a kit tisztviselőtársai is, a közönség is szeretettel vesz körül. 1882-ben került a szombathelyi illetékkiszabási hivatalhoz mint fogalmazó. 1889-ben I. oszt. fogalmazó, 1893-ban segédtitkár, 1898-ban titkár lett. Végre két évvel ezelőtt pénzügyigazgató-helyettesé lett kinevezve. — *Andorkó Tamás* 1853-ban született és 1880 óta, tehát 27 éve van szolgálatban. A lipótszentmiklósi pénzügyigazgatóság szervezése nagy munkát ad majd az új igazgatóságnak, de Miskolcon *Hosszú Gyula* mellett szolgálva, jó iskolán ment keresztül és ma már mint kész vezető foglalhatja el új helyét. — *Makray Domokos* 29 éve szolgál, mert 1878-ban tette le az első hivatalos esküt. Született 1850-ben. Akolozsvári társadalomban tekintélynek és közbecsülésnek örvend. — Pénzügyi tisztviselői körökben első sorban a Popp György kitüntetése keltett megnyugvást, mert ez által a központi szolgálattól távol álló kiváló tisztviselők részére is megnyitottatott végre-valahára az út, a magasabb álláshoz. Alig érkezett meg a kinevezés híre Zomborba, mindenki sietett a jeles férfiut üdvözölni. Az elsők között volt természetesen a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság, számvevőség és adóhivatali tisztikar, melyet *Fodor Mihály* pénzügyi tanácsos vezetett, tartalmas, szép beszédben adván kifejezést a tisztikar örömeinek, tiszteletének és szeretetének. *Popp György* egyszerű, keresetlen, de szívből szóló beszédben köszönte meg a ragaszkodásnak ezt az impozáns megnyilatkozását. Tisztelgett a főispán, továbbá a vármegyei tisztikar, élén az alispánnal, a bíróság és az összes hatóságok és hivatalok főnökei. *Fodor Mihály* üdvözlő beszéde megérdemli, hogy azt dicsérettel említsük. «Te vagy Magyarország vidéki pénzügyigazgatói közül az első miniszteri tanácsos. Te törtéted meg a jeget és te nyitottad meg a pénzügyi fogalmazási karnak az utat, a remény, boldogulás, megelégedettség

utját. A királyi kegy reád szórt fényének sugaraiból mi is kivesszük a részünket. Egy-egy sugár bennünket is megillet: a remény sugara. Kívánatos, hogy a Te egyéniséged, a Te jellemed legyen a jövő nemzedék mintaképe. Előttünk már is mint a becsületesség, az ernyedetlen szorgalom megtestesülése állsz...» — Tisztelgés történt Tordán is, *Tósa László* pénzügyigazgatónál. Majd bankettet rendeztek tiszteletére, a melyen *Bethlen Bálint* főispán köszöntötte fel az új igazgatót. A fogalmazási tisztviselők nevében *Gold Ferenc* pénzügyi titkár, a számvevőségek nevében *Nagy Albert* számvizsgáló, az adóhivataliak közül *Lakatos Dénes* adótárnok üdvözölték *Tóst*. A törvényszéki elnök: *Szász Iván*, szintén tartott beszédet.

* **A posta és távirida köréből.** *Gröber Béla*, a budapesti posta és távirida igazgató-helyettese és *Siket Traján*, a nagyváradi posta- és távirida-igazgatóság vezetésével megbízott tanácsos, posta- és távirida-igazgatóvá lett kinevezve. *Siket Traján* kinevezéséről már hetekkel ezelőtt adtunk hírt, ugyanakkor méltattuk az ő eddigi működését. *Gröber Béla*, az új igazgató, 1853-ban született és 1876-ban lépett szolgálatba. 1885-ben lett felügyelő, 1887-ben titkár, 1896-ban tanácsos. *Gröber* érdemes és régi munkása a szakirodalomnak. A posta- és távirida-szabályrendeletek gyűjteményét ő foglalta rendszerbe és mai állásában sokoldalú tevékenységet fejt ki. — A mi lapunk adta legelőször hírül, hogy *Vuchetich Sándor* kolozsvári posta-távirida-igazgató, hosszabb szabadságra ment. Most már tudva van az is, hogy ezt a szabadságot miért vette igénybe. *Vuchetich* ugyanis kineveztetett Zágráb vármegye főispánjává és így véglegesen bucsut mondott a posta-távirida szakmakörnek. — *Follért Károly* posta-távirida főigazgató jól sikerült arcképét hozza a «*Vasárnapi Ujság*» legutóbbi száma, a következő szavakkal jelezve *Follért* hasznos működését: «produktív elme, a ki egész sereg nagyfontosságú reformot kezdeményezett és valósított meg. E reformoknak hasznát látta az állam, mert szervezettebb, tökéletesebb és jövedelmezőbb; — a közönség, mert egyszerűbb, megbízhatóbb és gyorsabb lett általuk a posta- és távirida, és hasznukat látták a tisztviselők, a kiknek munkáját hálásabba, anyagi helyzetét kedvezőbbé tették a *Follért Károly* intézkedései».

A m. kir. adóhivatalok köréből. *Retlegi Ferenc*, a ki most egy esztendeje lett Makóra I. oszt. adótárnokká kinevezve, visszahelyeztetett Gödöllőre, a hol családi otthon alapított és a hová visszavágyott. Most, hogy Fodor nyugdíjaztatásával a gödöllői tárnoki állás megürült, saját kérelmére visszahelyezték régi helyére.

* **Halálozások.** *Salfai Szita Elek* nyug. posta-távirida főtiszt, 55 éves korában Budapesten. — *Keserü Balázs*, az újpesti járásbíró albirája 34 éves korában Újpesten. — *Losonczi Nagy Károly* nyug. m. kir. adótárnok, 69 éves korában Vácon. — *Frisvitz Károly* nyug. posta-távirida tanácsos, a kinek jelentékeny része volt a mozgóposta mai szervezetének megteremtésében, 71 éves korában Budapesten meghalt.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **Csikvári Jákó.**

(Lakás: Maglód, Pestmegye.)

A Tokaji Bortermelő Társaság szállít Tokajból

20⁰ palack 0⁷ literes TOKAJI szamorodni BORT 28³ koro-
3 éves náért,

ládában, bérmentve a megrendelő vasuti állomására.

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest IV., Egyetem-utca 4. sz.)